

Pk-yritysbarometri, kevät 2014

Alueraportti, Keski-Suomen ELY

Esipuhe

Suomen Yrittäjät, Finnvera Oyj sekä työ- ja elinkeinoministeriö tekevät yhteistyössä pienten ja keskisuurten yritysten toimintaa ja taloudellista toimintaympäristöä kuvaavan Pk-yritysbarometrin kaksi kertaa vuodessa. Barometri julkistetaan sekä valtakunnallisena että alueellisina raporteina.

Valtakunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään koko pk-sektorin näkökulmasta ja myös päätoimialoittain teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna. Alueraporteissa kehitystä verrataan erityisesti kyseisen alueen yritysten ja koko maan välillä.

Kevään 2014 Pk-yritysbarometri perustuu 4436 pk-yrityksen edustajan vastauksiin. Se kuvaa siten kattavasti suomalaisten pk-yritysten käsityksiä taloudellisen toimintaympäristön muutoksista sekä yritysten liiketoimintaan ja kehitysnäkymiin vaikuttavista tekijöistä.

Tässä raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia, työllistämisen esteitä ja rahoitustilannetta. Ajankohtaisilla kysymyksillä on tällä kertaa selvitetty muun muassa pk-yritysten erityisrahoituskysymyksiä, äänestysaikomuksia ja EU:n hallinnollisen taa-kan vähentämisohjelman vaikutuksen havaitsemista.

Tiivistelmä

Suhdannenäkymät

Suomen pk-yritysten suhdannenäkymät ovat selvästi myönteisemmät verrattuna syksyn 2013. Koko maan pk-yrityksistä 33 % arvioi suhdanteiden paranevan ja 17 % huononevan (saldoluku 16 %). Edellisellä mittauskierroksella saldoluku oli 4 %. Keski-Suomen alueella suhdannenäkymät ovat koko maata myönteisemmät (saldoluku 18 %). Keski-Suomen odotukset (saldoluku 9 %) henkilökunnan määrän suhteen ovat koko Suomen tasoa (saldoluku 8 %).

Eri osatekijöiden suhdanteita arvioitaessa saldoluvun perusteella koko Suomessa uskotaan tuotteiden ja palveluiden hintojen nousuun, samoin tuotantokustannusten nousuun. Liikevaihdon kehitykseen uskovia on selvästi enemmän kuin näiden laskuun uskovia. Keski-Suomen alueella uskotaan eniten tuotteiden ja palvelujen hinnan nousuun, liikevaihdon ja tilausten määrän kasvuun. Sekä liikevaihdon kehityksessä, kannattavuudessa että tilausten määrässä odotetaan enemmän kasvua kuin syksyllä 2013.

Työllistämisen esteet

Koko maan tasolla ja Keski-Suomessa vajaalla kolmanneksella pk-yrityksistä ei ole tarvetta työllistää. Kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus on alueella kuten koko Suomessa merkittävä työllistämisen este. Irtisanomisen vaikeus on Keski-Suomen alueella selvästi koko maahan verrattuna suurempi työllistämisen este.

Sopeuttamistoimenpiteet

Koko maan pk-yrityksistä kolmannes (33 %) on ryhtynyt sopeuttamistoimenpiteisiin ja 11 % suunnittelee sopeuttamista nykyisen suhdannetilanteen vuoksi. Keski-Suomen pk-yrityksistä hieman pienempi osuus (29 %) on jo sopeuttanut toimintaansa ja 12 % suunnittelee sopeuttamista.

Työaikajärjestelyt, lomautukset sekä liiketoiminnan karsiminen ovat koko maan tasolla yleisimmät toteutetut tai harkinnassa olevat sopeutustoimet. Keski-Suomen alueella on näiden lisäksi irtisanottu henkilöstöä ja laajennettu liiketoimintaa uusiin tuotteisiin, palveluihin ja uusille alueille.

Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Koko maan pk-yrityksistä 39 % on mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkiviä. Asemansa säilyttämään pyrkiviä pk-yrityksiä on 32 % ja yritystoiminnan loppumista ennakkoivia 3 %. Keski-Suomen tulos on linjassa koko Suomen tuloksen kanssa.

Sisällys

ESIPUHE.....	2
TIIVISTELMÄ.....	3
SISÄLLYS.....	4
1. JOHDANTO.....	5
1.1 Barometri.....	5
1.2 Aineisto.....	6
2. YRITYSTEN OSUUDET TOIMIALOILLA.....	7
3. YRITYKSET JA TYÖLLISYYS.....	8
4. PK-YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT.....	9
5. PK-YRITYSTEN TYÖLLISTÄMISEN ESTEET.....	12
6. PK-YRITYSTEN SOPEUTTAMISTOIMENPITEET.....	13
7. SUKUPOLVEN- JA OMISTAJANVAIHDOKSET.....	14
8. PK-YRITYSTEN KASVUHAKUISUUS.....	16
9. PK-YRITYSTEN RAHOITUS.....	17
10. AJANKOHTAISET ASIAT.....	20
SUOMEN YRITTÄJIEN JA ALUEJÄRJESTÖJEN YHTEYSTIEDOT.....	22
FINNVERA OYJ:N JA ALUEKONTTOREIDEN YHTEYSTIEDOT.....	23
TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN JA ELY-KESKUSTEN YHTEYSTIEDOT.....	24

Suomen Yrittäjät: Pk-yritysbarometri, kevät 2014, alueraportti

Julkaisija

Suomen Yrittäjät
PL 999, 00100 HELSINKI
puhelin 09 229 221
toimisto@yrittajat.fi
www.yrittajat.fi

Pk-yritysbarometri, kevät 2014

Alueraportti, Keski-Suomen ELY

1. JOHDANTO

Suomen Yrittäjät, Finnvera Oyj sekä työ- ja elinkeinoministeriö tekevät yhteistyössä pienten ja keskisuurten yritysten toimintaa ja taloudellista toimintaympäristöä kuvaavan Pk-yritysbarometrin kaksi kertaa vuodessa. Barometri julkistetaan sekä valtakunnallisena että alueellisina raporteina.

1.1 Barometri

Pk-yritysbarometrissä on selvitetty suomalaisten pk-yritysten mielikuvia yleisestä suhdannekehityksestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Lisäksi on tiedusteltu mm. yrityksen kehittämiseen, kasvuun, työllistämiseen ja rahoitukseen liittyvistä tekijöistä.

Otantalähteenä on käytetty Tilastokeskuksen toimialaluokitusta TOL 2010, Fonecta Kohdistamiskone -yritysrekisteriä sekä Suomen Yrittäjien jäsenrekisteriä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala, koluokka ja sijainti.

Vastaajajoukon muodostaa 4436 kohderyhmän vaatimukset täyttävää pk-yrityksen edustajaa. Tiedonkeruumenetelmänä on käytetty internetkyselyä. Vastaajat kutsuttiin kyselyyn sähköpostitse tai puhelimitse joulukuun 2013 ja tammikuun 2014 välisenä aikana. Seuraavalla sivulla on esitetty taustatietoja alueen vastaajista. Tutkimuksen on toteuttanut Taloustutkimus Oy Suomen Yrittäjien, Finnvera Oyj:n sekä työ- ja elinkeinoministeriön toimeksiannosta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Taloustutkimus Oy:ssä tutkimusjohtaja Pasi Huovinen ja tutkimuspäällikkö Jyrki Kärpänoja. Suomen Yrittäjissä tutkimusprojektista on vastannut ekonomisti Petri Malinen, Finnvera Oyj:ssä viestintäjohtaja Tarja Svartström sekä työ- ja elinkeinoministeriössä kehittämispäällikkö Esa Tikkanen.

1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti suomen Yrittäjien mukaista aluejakoa. Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla maakuntajaosta on poikettu (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja muu Uusimaa).

2) Lisäksi tutkimusaineistosta tehdään raportit Hämeen, Kaakkois-Suomen, Pohjanmaan ja Uudenmaan ELY-alueille sekä Keski-Pohjanmaan Yrittäjien alueelle. Lisäksi uusina alueina vuonna 2011 mukaan tulivat Espoo ja Vantaa.

3) Helsingin, Pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan aikasarjoissa ja kuvioissa olevat luvut ovat vuoden 1999 syksyyn asti koko Uudenmaan alueen lukuja. Pohjanmaan raportissa luvut ovat vuoden 2006 syksyyn asti Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan rannikon yhteisiä lukuja.

4) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta. Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 39,4 %, huononee 8,6 % saldoluku = + 30,8 % -31 % HUOM kaikissa laskelmissa käytetään tarkkoja, pyöristämättömiä lukuja, vaikka raportissa luvut esitetään kokonaisina ilman desimaaleja.

1.2 Aineisto

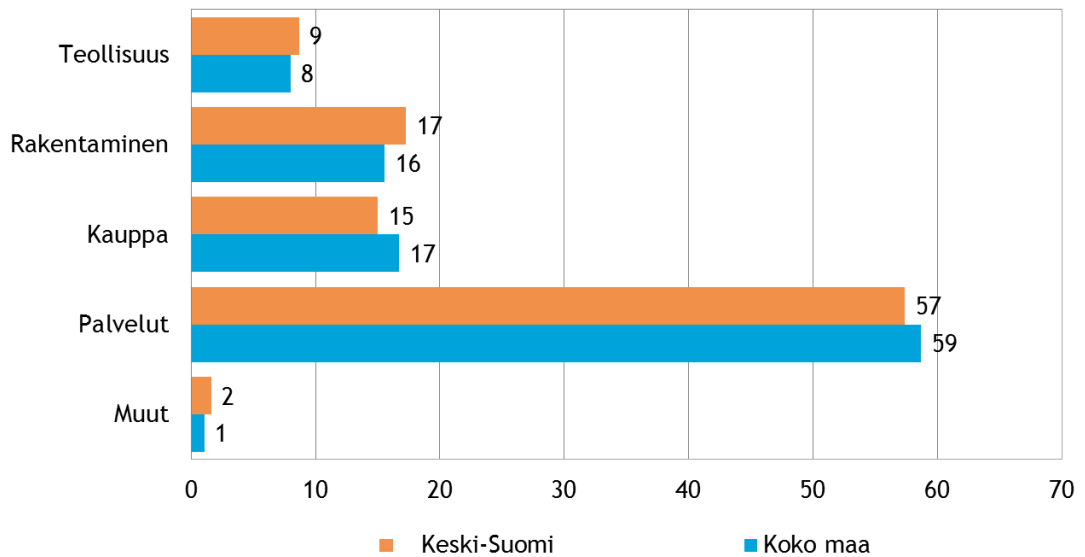
Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista Keski-Suomen alueen yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaamaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

Taulukko 1. Taustatietoja alueelta haastatelluista yrityksistä

		%	n=
Alue	Keski-Suomen ELY	100	277
Päätoimiala	Teollisuus	13	36
	Rakentaminen	16	45
	Kauppa	17	46
	Palvelut	54	150
Liikevaihto vuonna 2013	alle 0,2 miljoonaa euroa	49	136
	0,2-0,49 miljoonaa euroa	19	53
	0,5 - 0,99 miljoonaa euroa	10	28
	1,0-1,49 miljoonaa euroa	6	16
	1,5-1,99 miljoonaa euroa	3	8
	2,0-4,99 miljoonaa euroa	7	20
	5 miljoonaa euroa tai yli	5	15
Yrityksen kasvuhakuisuus	Voimakkaasti kasvuhakuiset	9	24
	Kasvuhakuiset	40	111
	Asemansa säilyttäjät	33	90
	Ei kasvutavoitteita	16	43
	Toimintansa lopettavat	3	8
Yrityksellä vientitoimintaa	Kyllä	22	62
	Ei	78	214
Yrityksen perustamisvuosi	Ennen 1990	21	51
	1990-1999	18	43
	2000-2009	32	78
	2010-	29	70
Vastaajan asema	Yrittäjä	93	255
	Palkattu toimitusjohtaja	5	13
	Muu	2	6

2. YRITYSTEN OSUUDET TOIMIALOILLA

Suomessa oli 266 909 yritystä ^[1] vuonna 2012. Näistä yrityksistä 11 802 toimi Keski-Suomen alueella. Koko maassa palvelualan yrityksiä oli noin 59 %, kaupan 17 %, rakentamisen 16 % ja teollisuudenalan yrityksiä 8 %. Keski-Suomen alueella oli palveluun kuuluvia yrityksiä ja kaupan alan yrityksiä koko maata suhteellisesti hieman vähemmän. Teollisuuden ja rakentamisen yrityksiä alueella oli lähes vastaava määrä kuin koko maassa.

1. Lähde: Tilastokeskus: Yritys- ja toimipaikkarekisteri, pl. toimiala A. maa-, metsä ja kalatalous

3. YRITYKSET JA TYÖLLISYYS

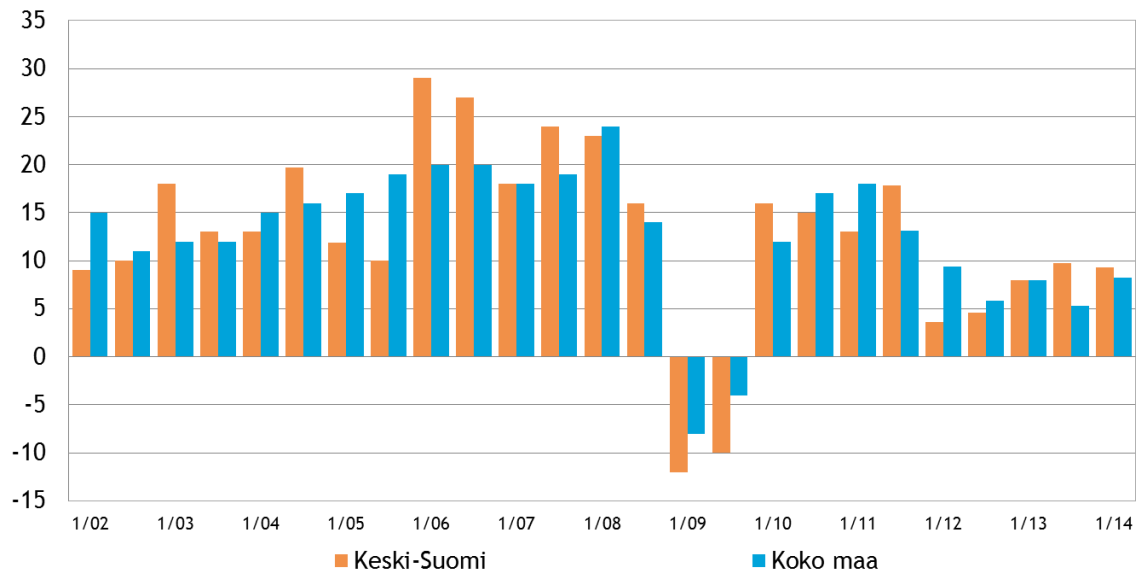
Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun ^[2] mukaan koko maan työllisten määrä oli 2 490 000 henkeä syyskuussa 2013. Lukema on hieman vähemmän kuin vuotta aikaisemmin vastaavana ajankohtana. Sekä palkansaajien että yrittäjien määrät vähenivät hieman. Koko maan työttömyysaste oli 7,1 % ^[2] syyskuussa 2013. Lukema on sama kuin vuotta aiemmin. Keski-Suomen alueella työskenteli 2013/III yhteensä 115 000 henkilöä ^[3] työttömyysasteen ollessa 7,6 % ^[4]. Työttömyysaste on laskenut alueella 0,2 prosenttiyksikköä vuoden 2012 vastaavaan ajankohtaan verrattuna ^[4].

Taulukko 2. Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua, %

	Suurempi	Yhtä suuri	Pienempi	Saldoluku
Keski-Suomi	20	69	11	9
Koko maa	19	70	11	8

Pk-yritysbarometrin vastaajista vajaa viidesosa arvioi henkilökunnan määrän kasvavan seuraavan vuoden kuluttua kun taas noin joka kymmenes arvioi henkilökunnan määrän pienenevän. Saldoluvuksi muodostuu 8 %. Keski-Suomen alueella saldoluku on lähes sama. Alueella odotukset ovat samaa tasoa kuin koko maassa. Syksyyn 2013 verrattuna alueen henkilökunnan määrän muutosta kuvaava saldoluku on vähentynyt yhden prosenttiyksikön, kun koko maassa on kasvua 3 %-yksikköä.

Kuva 2. Henkilökunnan määrän muutosodotukset seuraavan vuoden aikana, saldo-luku (%)

2. Lähde: Tilastokeskus: Työvoimatutkimus 2013, syyskuu

3. Lähde: Tilastokeskus: Työvoimatutkimus 2013, liitetaulukko 31. Työlliset maakunnittain

4. Lähde: Tilastokeskus: Työvoimatutkimus 2013, liitetaulukko 43. Työttömyysaste maakunnittain

4. PK-YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT

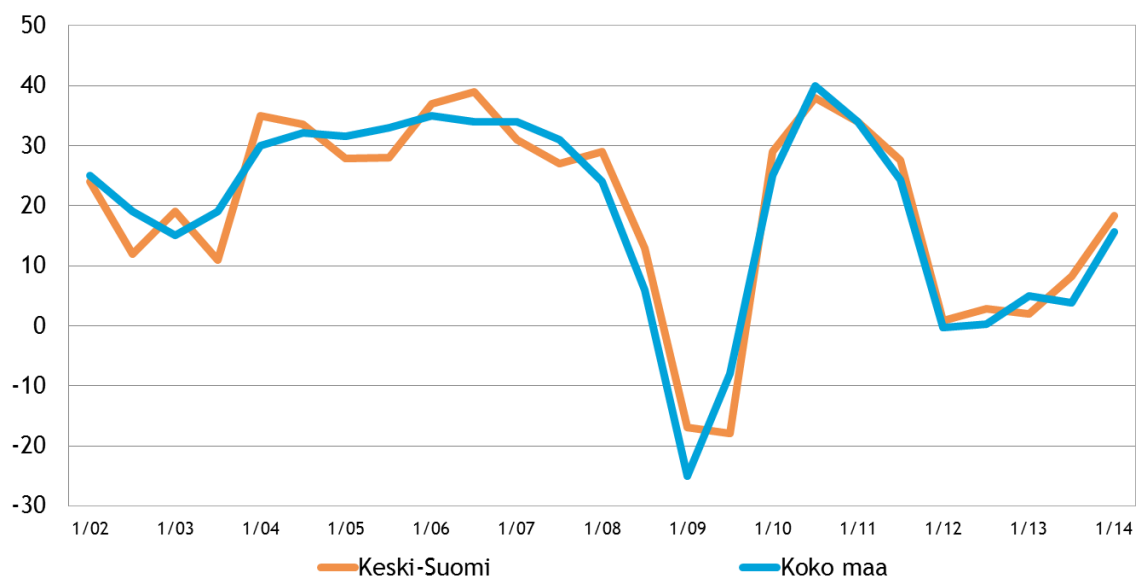
Suhdannenäkymät ovat aiempaa myönteisemmät. Pk-yritysten suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on koko maassa kasvanut selvästi syksystä 2013. Myös Keski-Suomen alueella suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on selvästi syksyn 2013 tulosta myönteisempi. Puolet koko maan pk-yrityksistä arvioi suhdanteiden pysyvän ennallaan lähimmän vuoden aikana. Koko maan pk-yrityksistä kolmasosa arvioi suhdanteiden paranevan ja 17 % huononevan. Ennallaan suhdanteiden arvioi alueella pysyvän 48 % alueen pk-yrityksistä ja huononevan 17 %.

Taulukko 3. Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana, %

	Paranee	Pysyy ennallaan	Huononee	Saldoluku
Keski-Suomi	35	48	17	18
Koko maa	33	50	17	16

Seuraavassa kuvassa on esitetty pk-yritysten suhdannenäkymien kehityksen tutkimusjaksosta 1/02 lähtien.

Kuva 3. Yleiset suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana, saldoluku (%)

Taulukko 4. Pk-yritysten odotukset tutkimuksen eri osa-alueiden kehityksestä seuraavan vuoden kuluttua, %

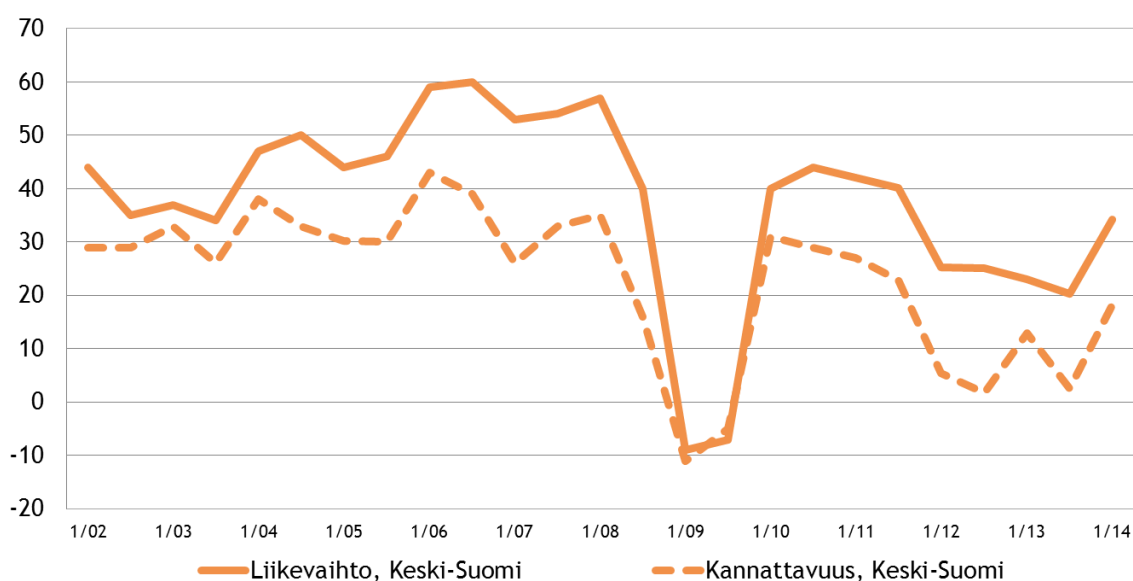
	Suurempi	Yhtä suuri	Pienempi	Saldoluku
Liikevaihto				
Keski-Suomi	51	33	17	34
Koko maa	46	38	15	31
Investointien arvo				
Keski-Suomi	15	59	26	-11
Koko maa	19	58	24	-5
Viennin arvo				
Keski-Suomi	12	67	21	-8
Koko maa	15	72	12	3
Tuonnin arvo				
Keski-Suomi	12	71	17	-5
Koko maa	13	74	13	0
Tuotantokustannukset				
Keski-Suomi	37	53	11	26
Koko maa	41	50	9	31
Tuotteiden tai palveluiden hinnat				
Keski-Suomi	50	44	6	44
Koko maa	46	49	5	40
Kannattavuus				
Keski-Suomi	38	42	20	18
Koko maa	35	45	20	15
Vakavaraisuus				
Keski-Suomi	39	47	13	26
Koko maa	35	53	12	22
Tuotekehityspanostukset				
Keski-Suomi	25	59	16	9
Koko maa	24	60	16	8
Tilausten määrä				
Keski-Suomi	45	37	18	28
Koko maa	39	44	17	22
Kapasiteetin käyttöaste				
Keski-Suomi	35	52	13	22
Koko maa	32	54	14	19

Eri osatekijöiden suhdanteita arvioitaessa tuotteiden ja palveluiden hintojen nousuun uskotaan saldoluvin (40 %) perusteella yleisimmin. Myös tuotantokustannusten (saldoluku 31 %) ja liikevaihdon (31 %) kehitykseen uskovia on selvästi enemmän kuin näiden laskuun uskovia.

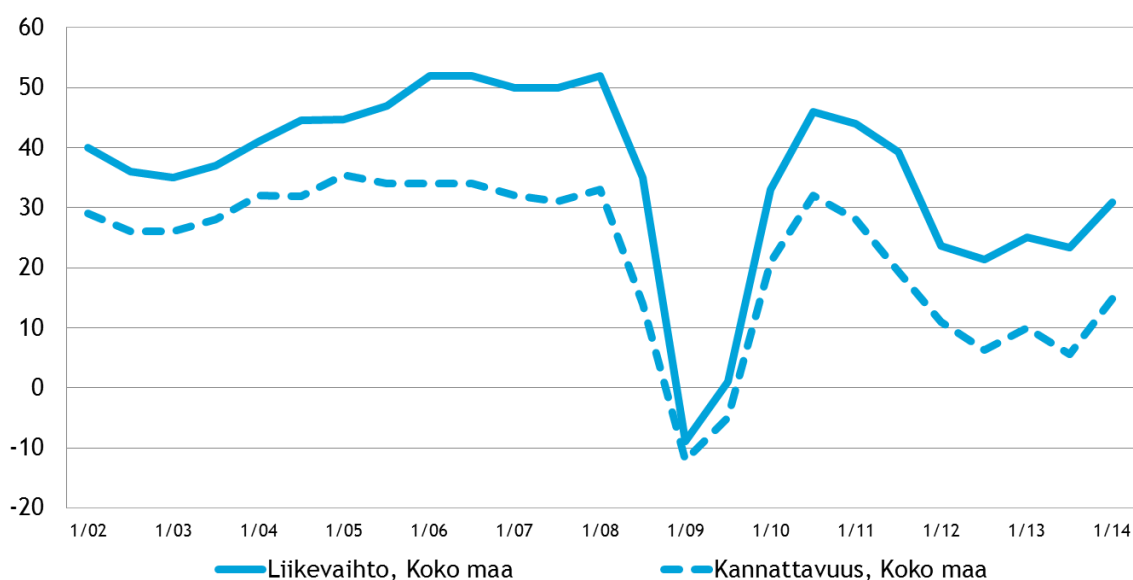
Myös Keski-Suomen alueella tuotteiden ja palveluiden hinnat saavat suurimman saldoluvin, 44 %, mikä on syksyn 2013 tasoa. Toiseksi suurin saldoluku on liikevaihdon kasvulla (34 %) ja kolmanneksi odotuksille tilausten määrän kasvusta (28 %).

Kuvassa 4 on esitetty pk-yritysten liikevaihdon ja kannattavuuden suhdannenäkymien kehittyminen alueella ja kuvassa 5 koko maassa.

Kuva 4. Alueen suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana, saldoluku (%)

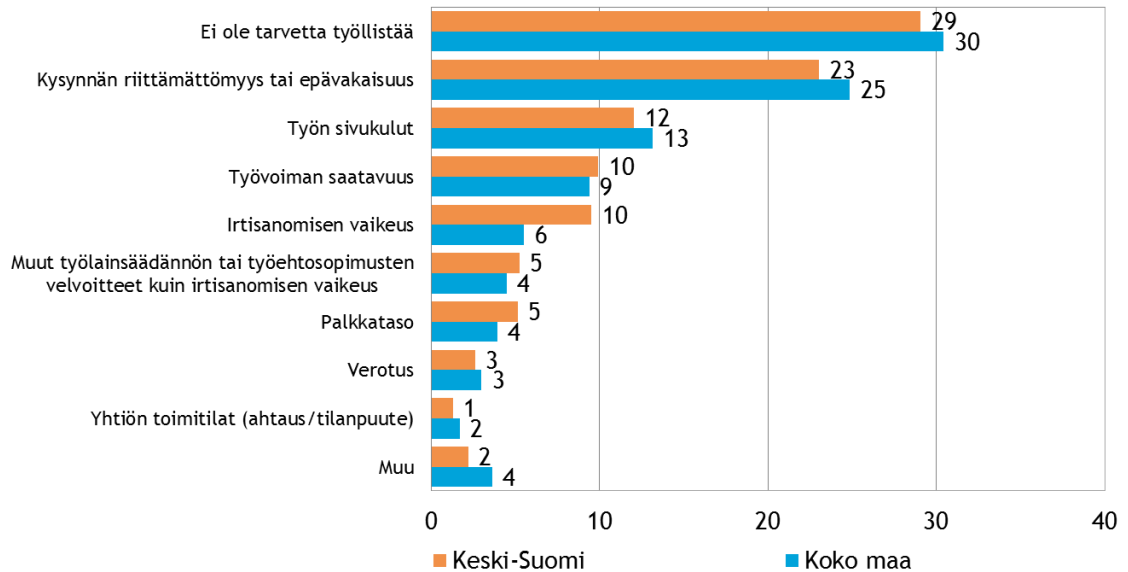
Kuva 5. Koko maan suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana, saldoluku (%)

5. PK-YRITYSTEN TYÖLLISTÄMISEN ESTEET

Koko maan tasolla ja Keski-Suomessa vajaalla kolmanneksella pk-yrityksistä ei ole tarvetta työllistää. Kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus nousee alueella merkittäväksi työllistämisen esteeksi ja koko maan tasolla osuus on myös suuri. Irtisanomisen vaikeus on Keski-Suomen alueella koko maan tilannetta suurempi työllistämisen este.

Kuva 6. Mikä seuraavista on yrityksenne suurin työllistämisen este?

6. PK-YRITYSTEN SOPEUTTAMISTOIMENPITEET

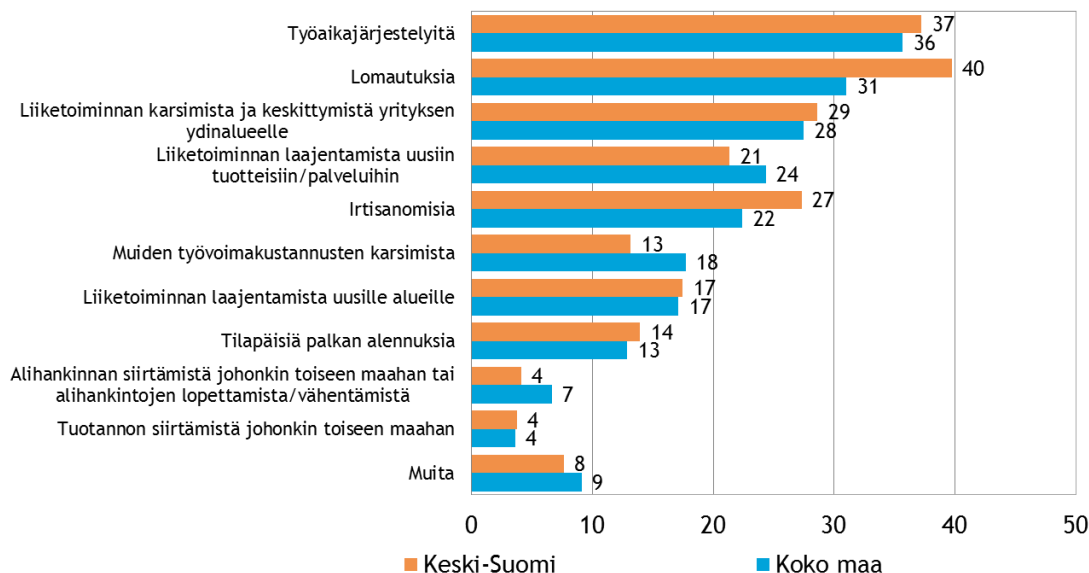
Taulukko 5. Onko yrityksessänne tarvetta sopeuttaa toimintaanne nykyisen suhdannetilanteen vuoksi?, %

	Ei	Kyllä, olemme jo sopeuttaneet	Kyllä, olemme suunnittelemassa sopeuttamista
Keski-Suomi	58	29	12
Koko maa	55	33	11

Koko maan pk-yrityksistä kolmannes on ryhtynyt sopeuttamistoimenpiteisiin ja noin joka kymmenes suunnittelee sopeuttamista nykyisen suhdannetilanteen vuoksi. Keski-Suomen pk-yrityksistä hieman valtakunnan tasoa pienempi osuus (29 %) on jo sopeuttanut toimintaansa. Koko maahan verrattuna Keski-Suomessa on ollut hieman vähemmän tarvetta sopeuttaa toimintaa nykyisen suhdannetilanteen vuoksi. Samoin kevääseen 2013 verrattuna sopeuttamistoimille on vähemmän tarvetta.

Työaikajärjestelyt, lomautukset ja liiketoiminnan karsiminen ja keskittäminen yrityksen ydinalueelle ovat koko maan tasolla yleisimmät toteutetut tai harkinnassa olevat sopeutustoimet. Näiden lisäksi Keski-Suomen alueella on irtisanottu henkilöstöä sekä laajennettu liiketoimintaa uusiin tuotteisiin/palveluihin ja uusille alueille.

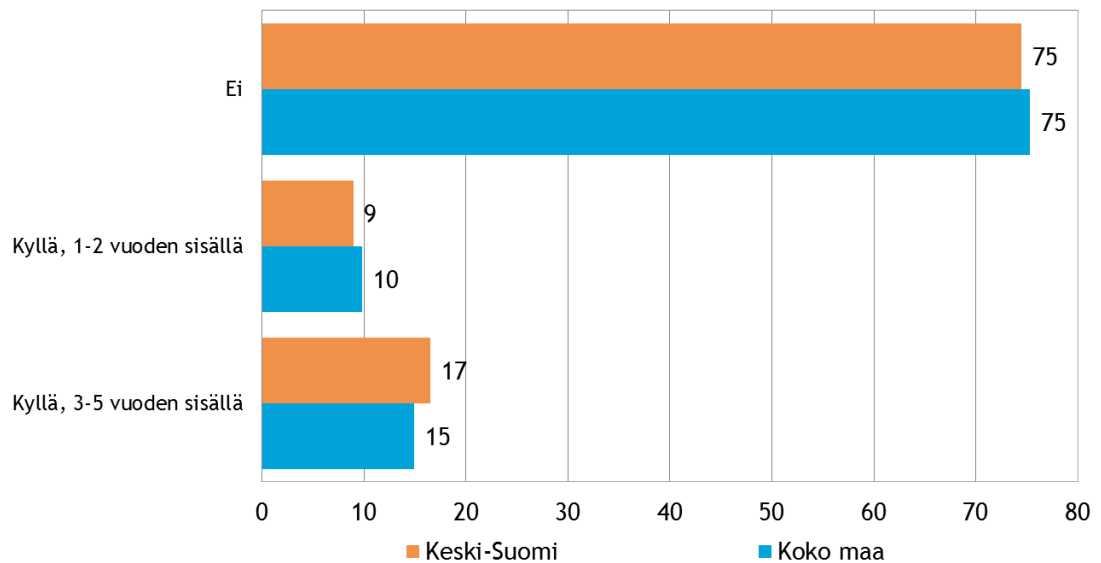
Kuva 7. Mitä sopeutustoimia seuraavista olette tehnyt tai suunnittelette tekevänne

7. SUKUPOLVEN- JA OMISTAJANVAIHDOKSET

Noin neljäsosa Keski-Suomen alueen vastaajista arvioi yrityksessään tapahtuvan sukupolven- tai omistajanvaihdoksen lähimmän viiden vuoden aikana. Koko maan tasolla osuus on lähes vastaava.

Kuva 8. Onko yrityksessänne odotettavissa sukupolven-/omistajan vaihdos lähimmän viiden vuoden sisällä

Kaksi viidesosaa koko maan pk-yritysvastaajista sanoo olevansa kiinnostunut myymään yrityksensä tai osan sen liiketoiminnasta. Keski-Suomen alueella kiinnostuneiden osuus on hieman suurempi.

Yrityksen tai liiketoiminnan ostamisesta kiinnostuneita on koko maassa 25 % ja Keski-Suomen alueella 28 %. Näistä valtaosa sanoo tarvitsevänsä ulkopuolista rahoitusta oston toteuttamiseen.

Taulukko 6. Oletteko kiinnostunut myymään yrityksenne tai osan sen liiketoiminnasta?,%

	Ei	Kyllä
Keski-Suomi	57	43
Koko maa	61	39

Taulukko 7. Oletteko kiinnostunut ostamaan yrityksen tai liiketoimintaa?,%

	Ei	Kyllä
Keski-Suomi	72	28
Koko maa	75	25

Taulukko 8. Tarvitsetteko ulkopuolista rahoitusta oston toteuttamiseen?,%

	Ei	Kyllä
Keski-Suomi	12	88
Koko maa	13	87

8. PK-YRITYSTEN KASVUHAKUISUUS

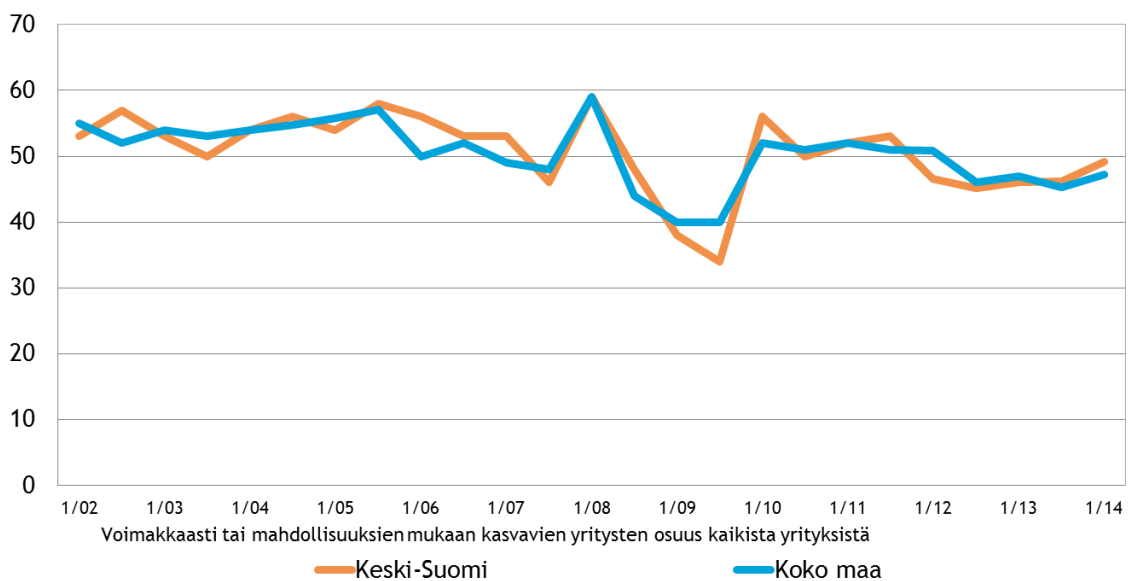
Taulukko 9. Pk-yritysten kasvuhakuisuus, %

	Voimakkaasti kasvuhakuiset	Kasvuhakuiset	Asemansa säilyttäjät	Ei kasvutavoitteita	Toimintansa lopettavat
Keski-Suomi	9	40	33	16	2
Koko maa	9	39	32	17	3

Koko maan pk-yrityksissä on eniten mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkiviä pk-yrityksiä. Toiseksi eniten koko maassa on asemansa säilyttämään pyrkiviä pk-yrityksiä. Yritystoiminnan loppumista ennakoi 3 % pk-yrityksistä. Myös Keski-Suomessa suurin ryhmä muodostuu kasvua mahdollisuuksien mukaan hakevista pk-yrityksistä. Yritystoiminnan loppumista alueella ennakoi 2 % vastaajista.

Koko maassa voimakkaasti ja mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten osuus on hieman suurempi kuin syksyllä 2013. Alueella kasvuhakuisten, mutta myös kasvua tavoittelemattomien pk-yritysten osuudet ovat kasvaneet. Asemansa säilyttäjien ja toimintansa lopettavien osuus puolestaan on pienempi syksyyn 2013 verrattuna.

Kuva 9. Pk-yritysten kasvuhakuisuus

9. PK-YRITYSTEN RAHOITUS

Pk-yritysten pääpankkina on koko maassa joko OP-Pohjola (Osuuspankki) tai Nordea. Muiden pankkien osuudet ovat selvästi pienempiä sekä koko maassa että Keski-Suomessa. OP-Pohjolan asema Keski-Suomen alueen pääpankkina on korostunut hieman. Koko maan pk-yrityksistä lähes puolet oli ottanut lainaa rahoituslaitoksilta. Alueella lainaa rahoituslaitoksilta oli ottanut koko maata hieman suurempi osuus pk-yrityksistä.

Taulukko 10. Yrityksen pääpankki, %

	Keski-Suomi	Koko maa
Nordea	32	31
OP-Pohjola (Osuuspankki)	44	40
Paikallisosuuspankki	8	5
Danske Bank (Sampo Pankki)	6	8
Säästöpankki	6	9
Handelsbanken	2	3
Muu	2	4

Taulukko 11. Onko yrityksellänne lainaa rahoituslaitoksilta?, %

	Ei	Kyllä
Keski-Suomi	49	51
Koko maa	52	48

Koko maan pk-yrityksistä 28 % ja Keski-Suomen alueella hieman suurempi osuus pk-yrityksistä oli ottanut ulkopuolista rahoitusta viimeisten 12 kuukauden aikana. Pankista ulkopuolista rahoitusta on ottanut koko maan pk-yrityksistä 73 % ja alueella 70 %. Finnverasta on alueella otettu rahoitusta enemmän kuin koko Suomessa keskimäärin.

Taulukko 12. Oletteko ottaneet ulkopuolista rahoitusta viimeisen 12 kk:n aikana?, %

	Ei	Kyllä
Keski-Suomi	70	30
Koko maa	72	28

Taulukko 13. Mistä olette ottaneet rahoitusta?, %

	Keski-Suomi	Koko maa
Pankista	70	73
Rahoitusyhtiöstä	17	19
Finnverasta	25	17
Vakuutusyhtiöstä/eläkevakuutusyhtiöstä	0	2
Pääomasijoittajalta	7	6
Tekesistä	2	2
ELY-keskuksesta	8	5
Muualta	9	11

Valtaosa koko maan ja Keski-Suomen alueen pk-yrityksistä ei aio hakea ulkopuolista rahoitusta seuraavan 12 kuukauden aikana. Koko maassa tukea hakea aikovien osuus on hieman pienempi kuin syksyllä 2013. Keski-Suomen alueella ulkopuolista rahoitusta hakevien aikomukset ovat lähes vastaavat kuin syksyllä 2013.

Taulukko 14. Aiotteko ottaa ulkopuolista rahoitusta seuraavan 12 kk:n aikana?, %

	Ei	Kyllä
Keski-Suomi	75	25
Koko maa	79	21

Taulukko 15. Mistä aiotte ottaa ulkopuolista rahoitusta?, %

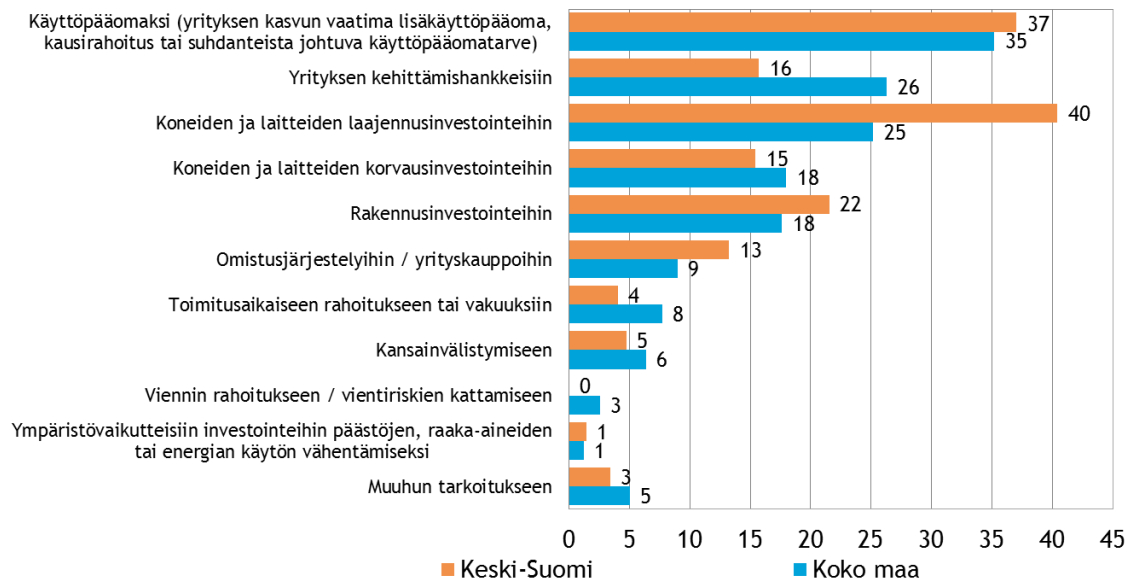
	Keski-Suomi	Koko maa
Pankista	70	75
Rahoitusyhtiöstä	25	22
Finnverasta	36	27
Vakuutusyhtiöstä/eläkevakuutusyhtiöstä	1	4
Pääomasijoittajalta	14	15
Tekesistä	7	11
ELY-keskuksesta	18	16
Muualta	13	6

Taulukko 16. Ulkoisen rahoituksen käyttötarkoitus, %

	Keski-Suomi	Koko maa
Kone- ja laiteinvestoinnit - korvaus	15	18
Kone- ja laiteinvestoinnit - laajennus	40	25
Rakennusinvestoinnit	22	18
Ympäristövaikutteiset investoinnit	1	1
Käyttöpääoma	37	35
Omistusjärjestelyt/ yrityskaupat	13	9
Viennin rahoitus	0	3
Kansainvälistyminen	5	6
Yrityksen kehityshankkeet	16	26
Toimitusaikainen rahoitus/vakuudet	4	8
Muu tarkoitus	3	5

Koko maassa yleisin ulkopuolisen rahoituksen käyttötarkoitus on käyttöpääoma. Keski-Suomessa muuta maata yleisempää on käyttää rahoitusta koneiden ja laitteiden laajennusinvestointeihin.

Kuva 10. Ulkoisen rahoituksen käyttötarkoitus, % *

* Vastajaat ovat voineet valita kaksi mielestään tärkeintä vaihtoehtoa.

10. AJANKOHTAISET ASIAT

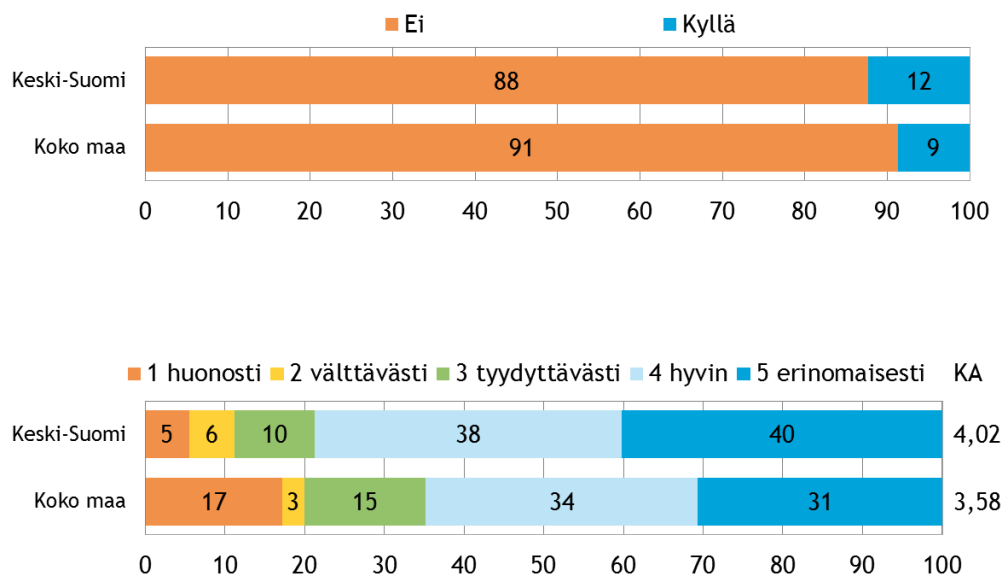
Pk-yrityksistä koko maassa maksuvaikeuksia on ollut 20 %:lla yrityksistä. Vastaava luku Keski-Suomen alueella on koko maan tasoa (19 %). Koko maassa ja alueella luku on samalla tasolla kuin syksyllä 2013.

Taulukko 17. Onko yrityksellänne ollut maksuvaikeuksia viimeisen 3 kuukauden aikana?, %

	Ei	Kyllä
Keski-Suomi	81	19
Koko maa	80	20

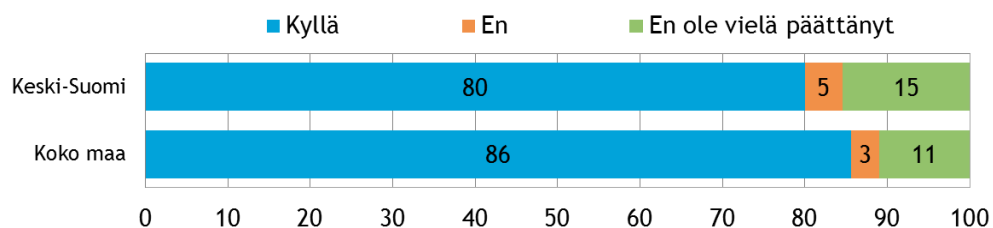
Koko maan pk-yrityksistä noin joka kymmenes yritys on hakenut yritykselle rahoitusta Finnveralta vuosien 2012-2013 aikana. Keski-Suomessa osuus on hieman suurempi. Keski-Suomen pk-yritykset kokevat rahoituspalvelun vastanneen tarvetta paremmin kuin Suomen pk-yritykset keskimäärin.

Kuva 11. Onko hakenut yritykselle rahoitusta Finnveralta 2012 tai 2013 ja miten tarjottu rahoituspalvelu vastasi tarvetta, %

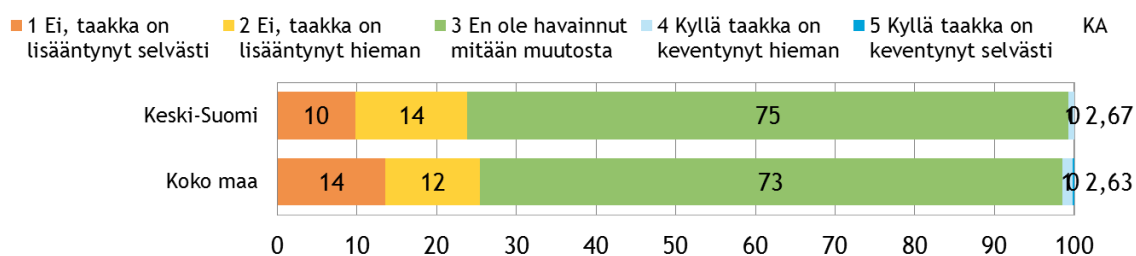
Keski-Suomessa äänestysaiheet pk-yritysvastaajilla ovat hieman vähäisemmät kuin koko maassa.

Kuva 12. Aiotteko äänestää, %

EU on toteuttanut ohjelman, jonka on arvioitu vähentävän EU-lainsäädännöstä johtuvaa yritysten hallinnollista taakkaa yli 25 %. Suurin osa pk-yritysvastaajista kokee, että EU:n hallinnollisen taakan vähentämishajelmalla ei ole ollut vaikutusta.

Kuva 13. EU:n hallinnollisen taakan vähentämishajelman vaikutuksen havaitseminen, % (kysytty niiltä vastaajilta, jotka aikovat äänestää).

SUOMEN YRITTÄJIEN JA ALUEJÄRJESTÖJEN YHTEYSTIEDOT**SUOMEN YRITTÄJÄT**

Mannerheimintie 76 A, 00250 Helsinki
 PL 999, 00101 Helsinki
 toimisto@yrittajat.fi
 puhelin 09 229 221
 yrittajat.fi

ETELÄ-KARJALAN YRITTÄJÄT RY

Kauppakatu 40 D, 53100 Lappeenranta
 yrittajat.fi/etelakarjala
 puhelin 010 470 1100

ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY

Alvar Aallon katu 3, 60100 Seinäjoki
 yrittajat.fi/etelapohjanmaa
 puhelin 06 420 5000

ETELÄ-SAVON YRITTÄJÄT RY

Patteristonkatu 2 C, 50100 Mikkeli
 yrittajat.fi/etelasavo
 puhelin 0500 651 312

HELSINGIN YRITTÄJÄT RY

Lastenodinkuja 1 A 4, 00180 Helsinki
 yrittajat.fi/helsinki
 puhelin 050 575 2353

HÄMEEN YRITTÄJÄT RY

Sibeliuksenkatu 11 A 1, 13100 Hämeenlinna
 yrittajat.fi/hame
 puhelin 010 229 0390

KAINUUN YRITTÄJÄT RY

Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
 yrittajat.fi/kainuu
 puhelin 010 387 7870

KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY

Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
 yrittajat.fi/keskipohjanmaa
 puhelin 06 831 5292

KESKI-SUOMEN YRITTÄJÄT RY

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
 yrittajat.fi/keskisuomi
 puhelin 010 425 9200

KYMEN YRITTÄJÄT RY

Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola
 yrittajat.fi/kymi
 puhelin 05 544 3030

LAPIN YRITTÄJÄT RY

Hallituskatu 26, 2. krs, 96100 Rovaniemi
 yrittajat.fi/lappi
 puhelin 0400 898 200

PIRKANMAAN YRITTÄJÄT RY

PL 7, 33201 Tampere
 yrittajat.fi/pirkanmaa
 puhelin 03 251 6500

POHJOIS-KARJALAN YRITTÄJÄT RY

Linnunlahdentie 2, 80110 Joensuu
 yrittajat.fi/pohjoiskarjala
 puhelin 050 367 5194

POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY

Hallituskatu 21, 3. krs, 90100 Oulu
 yrittajat.fi/pohjoispohjanmaa
 puhelin 010 322 1980

PÄIJÄT-HÄMEEN YRITTÄJÄT RY

Rautatienkatu 20 B 4, 15110 Lahti
 yrittajat.fi/paijathame
 puhelin 010 3224 300

PÄÄKAUPUNKISEUDUN YRITTÄJÄT RY

Innopoli 1, Tekniikantie 12, 02150 Espoo
 yrittajat.fi/paakaupunkiseudunyritykset
 puhelin 010 422 1400

RANNIKKO-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY

PL 289, 65101 Vaasa
 yrittajat.fi/rannikkopohjanmaa
 puhelin 06 356 0800

SATAKUNNAN YRITTÄJÄT RY

PL 45, 28101 Pori
 yrittajat.fi/satakunta
 puhelin 02 634 9900

SAVON YRITTÄJÄT RY

Asemakatu 22-24, 4. krs, 70100 Kuopio
 yrittajat.fi/savo
 puhelin 017 368 0500

UUDENMAAN YRITTÄJÄT RY -

NYLANDS FÖRETAGARE RF
 Rantakatu 1, 2. krs, 04400 Järvenpää
 yrittajat.fi/uusimaa
 puhelin 010 231 3050

VARSINAIS-SUOMEN YRITTÄJÄT RY

Brahenkatu 20, 20100 Turku
 yrittajat.fi/varsinaissuomi
 puhelin 02 275 7100

FINNVERA OYJ:N JA ALUEKONTTOREIDEN YHTEYSTIEDOT

PÄÄKONTTORI FINNVERA OYJ

HELSINKI

Eteläesplanadi 8, PL 1010, 00101 Helsinki
valtakunnallinen vaihde 029 460 11
finnvera.fi

KUOPIO

Kallanranta 11, PL 1127, 70111 Kuopio

ALUEKONTTORIT

HELSINKI

Eteläesplanadi 8, PL 1010, 00101 Helsinki

JOENSUU

Torikatu 9 A, 80100 Joensuu

JYVÄSKYLÄ

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä

KAJAANI

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani

KUOPIO

Kallanranta 11, PL 1127, 70111 Kuopio

LAHTI

Laiturikatu 2, 5. kerros, 15140 Lahti

LAPPEENRANTA

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta

MIKKELI

Linnankatu 5, 50100 Mikkeli

OULU

Asemakatu 37, 90100 Oulu

PORI

Valtakatu 6, 28100 Pori

ROVANIEMI

Maakuntakatu 10, PL 8151, 96101 Rovaniemi

SEINÄJOKI

Kauppatori 1-3, 60100 Seinäjoki

TAMPERE

Hämeenkatu 9, PL 559, 33101 Tampere

TURKU

Eerikinkatu 2, 20100 Turku

VAASA

Pitkäkatu 55, 65100 Vaasa

PIETARIN EDUSTUSTO

FINNVERA PLC

Representative Office in St. Petersburg
Finland House
Bolshaya Konyushennaya St. 8
191186 St. Petersburg, Russia

PL 95, 53501 Lappeenranta
puh. +358 405 088 956

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN JA ELY-KESKUSTEN YHTEYSTIEDOT**TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ**

Aleksanterinkatu 4, 00170 Helsinki
puhelin 029 506 0000
tem.fi

ETELÄ-POHJANMAAN ELY-KESKUS

Alvar Aallon katu 8, 60100 Seinäjoki
puhelin 0295 027 500
ely-keskus.fi/etela-pohjanmaa

ETELÄ-SAVON ELY-KESKUS

Jääkärintie 14, Mikonkatu 5,
50100 Mikkeli
puhelin 0295 024 000
ely-keskus.fi/etela-savo

HÄMEEN ELY-KESKUS

Kirkkokatu 12, 15140 Lahti
Hämeenlinnan toimipaikka
Birger Jaarlin katu 15, 13100 Hämeenlinna
puhelin 0295 025 000
ely-keskus.fi/hame

KAAKKOIS-SUOMEN ELY-KESKUS

Salpausselänkatu 22, 45100 Kouvola
Lappeenrannan toimipaikka
Kauppakatu 40 D, 53100 Lappeenranta
puhelin 0295 029 000
ely-keskus.fi/kaakkois-suomi

KAINUUN ELY-KESKUS

Kalliokatu 4, 87100 Kajaani
puhelin 0295 023 500
ely-keskus.fi/kainuu

KESKI-SUOMEN ELY-KESKUS

Gygnaeuksenkatu 1, 40100 Jyväskylä
puhelin 0295 024 500
ely-keskus.fi/keski-suomi

LAPIN ELY-KESKUS

Ruokasenkatu 2, 96100 Rovaniemi
Kemin toimipaikka
Asemakatu 19, 94100 Kemi
puhelin 0295 037 000
ely-keskus.fi/lappi

PIRKANMAAN ELY-KESKUS

Pellavatehtaankatu 25, 33100 Tampere
puhelin 0295 036 000
ely-keskus.fi/pirkanmaa

POHJANMAAN ELY-KESKUS

Hovioikeudenpuistikko 19A, 65100 Vaasa
Kokkolan toimipaikka
Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
puhelin 0295 028 500
ely-keskus.fi/pohjanmaa

POHJOIS-KARJALAN ELY-KESKUS

Kauppakatu 40 B, 80100 Joensuu
puhelin 0295 026 000
ely-keskus.fi/pohjois-karjala

POHJOIS-POHJANMAAN ELY-KESKUS

Veteraaninkatu 1, 90100 Oulu
puhelin 0295 038 000
ely-keskus.fi/pohjois-pohjanmaa

POHJOIS-SAVON ELY-KESKUS

Kallanranta 11, 70100 Kuopio
puhelin 0295 026 500
ely-keskus.fi/pohjois-savo

SATAKUNNAN ELY-KESKUS

Valtakatu 12 B, 28100 PORI
puhelin 0295 022 000
ely-keskus.fi/satakunta

UUDENMAAN ELY-KESKUS

Maistraatinportti 2, 00240 Helsinki
puhelin 0295 021 000
ely-keskus.fi/uusimaa

VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUS

Itsenäisyydenaukio 2, 20800 Turku
puhelin 0295 022 500
ely-keskus.fi/varsinais-suomi

